

Engelbrektsbladet

SENIORERNA

Engelbrekt
Stockholm

Nr 108 mars 2018 Ärg. 28

Grundad 1981

Om minnet

Om man betänker att huvudet vid 65 års ålder, pensions-åldern för många, är fullproppat med minnen, hur skall det då inte vara vid 80 plus? Helt enkelt över-svämmat. Det är inte konstigt att minnet vid stigande ålder fallerar. Det finns bara inte plats för mer.

Jag brukar säga till mitt yngsta barnbarn, 10 år, att hjärnan är som en hårddisk, till slut blir minnet fullt. I din finns fortfarande en massa plats, och uppgifterna är lätta att få fram. Min är full, och då fattar han att mormor ibland verkar litet borta. Jag kan undra, om han så småningom kommer ihåg mig som jag minns min mormor, som upplyste mig om att ligger inte glasögonen på skrivbordet, finns de antagligen i kylskåpet. Det har jag under årens lopp berättat som en rolig historia, men fattade då aldrig riktigt innebörden.

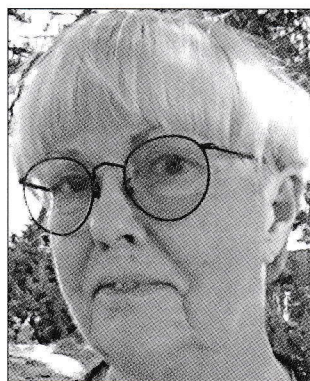
Minnena från ett långt liv ligger packade därinne i huvudet. Vilka kommer vid eftertanke upp till ytan? Det kan man förundrad fundera över. Är det de glada minnena, som man gärna delar med sig av, eller är det de sorgliga, som man helst behåller för sig själv.

Vi fick många svar på vår förfrågan inför detta nummer. Många är barndomsminnen, Stockholm förr,

resor minns flera och för några dyker yrkeslivet upp, men underligt nog i ett tidigt skede. Kanske det fria livet som "årsrik" pensionär trots allt är det optimala.

Men så är det förstås det där med närminnet, varför kommer jag inte ens ihåg min väns namn, när jag skall presentera vederbörande. Eller den där filmen, som jag såg förra veckan, vad tusan hette den? Var la jag nycklarna?

Sluta grubbla, så brukar det mesta dyka upp. Och allt beror ju på att huvudet är överfullt. Det där senaste har svårt att tränga sig in på plats.

Agneta Liljedahl

Redaktör

LÄS MER

Nu finns extraläsning till tidningen på vår hemsida (se nedan)!

AKTUELLT

April

4	onsdag	10.15	Vandring
11	onsdag	13.00	Studiebesök
17	tisdag	14.00	Månadsmöte
18	onsdag	10.00	Vandring
24	tisdag	16.30	Studiebesök

Maj

2	onsdag	09.50	Vandring
8	tisdag	15.00	Café Opera
16	onsdag	10.00	Vandring
24	torsdag	14.45	Studiebesök
29	tisdag	14.00	Månadsmöte
30	onsdag	10.30	Vandring

BETALNING

Nytt för både månadsmötena och studiebesöken: **Det går även bra att BETALA I FÖRVÄG till föreningens bankgiro 268-6244. Ange namn, aktivitet och datum!**

PÅMINNELSE

Och som vanligt en påminnelse om att anmäla sig senast måndag förmiddag före tisdagarnas månadsmöten. Ring eller mejla till Anna-Lena Gilgen, tfn 073 708 41 53 eller e-post anna-lena.gilgen@comhem.se eller Mona Öhnfeldt, tfn 073 092 66 65 eller e-post mona.ohnfeldt@telia.com

RÄTTELSE

Rätt e-postadress till vår medlemssekreterare Stig Carlsson är: stig.webbsenior@live.se
Har du inte lyckats skicka in din e-postadress - gör gärna ett nytt försök.

Redaktör:

Agneta Liljedahl, tel. 070-797 1234
a.liljedahl@icloud.com

Ansvarig utgivare:

Kerstin Tideblad Sämer,
Lill-Jans Plan 3, 11425 Stockholm

Redaktionskommitté:

Birgitta Burman, Germund Olinder,
Vera Sundberg

Engelbrekts hemsida: www.spfseniorena.se/engelbrektstockholm

INNEHÅLL

På gång	2-3
Minnen	4-6
Konsumentnytt	7
Snedkabelbroar	8

Styrelse och övriga funktionärer 2018

Ordförande

Kerstin Tideblad Särner
070-761 73 51
kerstin.tideblad@comhem.se

Vice ordförande, sekreterare,

Olof Björlin 070-918 34 96
olof.bjorlin@gmail.com

Medlemssekreterare, webbmaster

Stig Carlsson 070-628 23 89
stig.webbsenior@live.se

Sekreterare

Göran Däcker 08-664 73 36
dacker@ownit.nu

Trafiksäkerhetsombud

Viveka Friberger 070-826 42 65
viveka.friberger@telia.com

Kassör

Anna-Lena Gilgen 073-708 41 53
anna-lena.gilgen@comhem.se

Redaktör för Engelbrektsbladet

Agneta Liljedahl 070-797 12 34
a.liljedahl@icloud.com

Reseombud

Germund Olinder 070-866 56 25
germund.maud@comhem.se

Konsumentombud

Vera Sundberg 070-368 91 28
vera.e.sundberg@gmail.com

Övriga funktionärer

Revisorer

Sven Jansson 070-818 37 78
Roland Liljenberg 070-594 33 17
Aina Isberg, ersättare 070-222 67 01

Valberedning

Charlotte Chatillon-Winbergh
070-660 52 29
Mona Öhnfeldt 073-092 66 65

Programgruppen

Mona Öhnfeldt, sammankallande
073-092 66 65

Charlotte Chatillon-Winbergh

070-660 52 29
Vivi-Anne Kickan Ericsson

070-274 88 52

Anna-Lena Gilgen 073-708 41 53

Greta Jansson 076-895 89 19

Bokbordsansvarig

Mona Öhnfeldt 073-092 66 65
Viveka Friberger 070- 826 42 65

Bridgeansvarig

Bertil Dahlberg 070-535 93 44

Bouleansvarig

Inga Rune 08-656 30 20

Vandringsledare

Siv Svenzén 08-21 95 75

Kassör vid månadsmötena

Ulla Ingerdal 070- 664 39 29

Lotteriansvarig

Aina Isberg 070-222 67 01

Styrelsen 2018, fr.v. Göran Däcker, nyval, Stig Carlsson, Kerstin Tideblad Särner, Vera Sundberg, Anna-Lena Gilgen, Agneta Liljedahl, Viveka Friberger, Olof Björlin. Germund Olinder, bortrest. Foto Roland Liljenberg.

HANDELSHUSET.se

Öppet Mån-Fre 10-19.30
Lör 11-16

Nu Nya trevliga varor i butik
VÄLKOMNA!

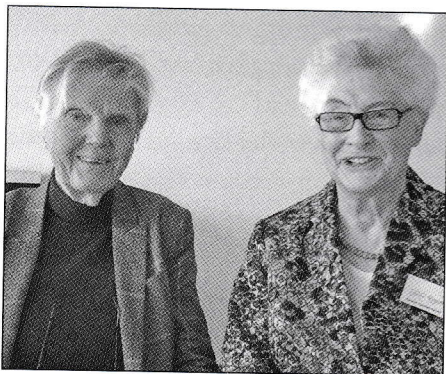
På gång i SPF Engelbrekt

Årsmötet hölls på Café Utsikten den 20 februari. Agneta Liljedahl rapporterar därifrån. Den 18 januari besökte föreningen Medeltidsmuseet. Vårt reseombud Germund Olinder meddelar att det finns platser kvar på resan den 3-7 juni till svenskbygderna i finska Österbotten. Följ med!

Årsmötet

Barbro Westerholm hade till allas glädje funnit en lucka i sin fullmaktade agenda som riksdagsledamot och tackat ja till att leda föreningens årsmöte den 20 februari. I en fullsatt sal ledde hon förhandlingarna snabbt och proffsigt. Vår ordförande Kerstin Tideblad Särner bistod med fakta, Olof Björlin var sekreterare och Charlotte Chatillon-Winbergh presenterade valberedningens förslag. Peter Groth hade av sagt sig omval till styrelsen och som hans efterträdare valdes Göran Däcker. Roland Liljenberg valdes till andre revisor enligt förändrade stadgar, som fordrar två i stället för en revisor. Att motioner skall lämnas in fyra veckor innan mötet i stället för sex var ytterligare en stadgeändring, som röstades igenom.

Efter mötet tog Barbro till orda och gick igenom aktuella punkter att behandla och ta ställning till inför valet i höst inom socialutskottet i riksdagen, där hon sitter. Glädjande nog handlar många om frågor som rör äldre. Ålderism och åldersdiskriminering ligger i topp på listan. Hon tryckte på att det var viktigt att anmäla stort som smått. Att ta bort

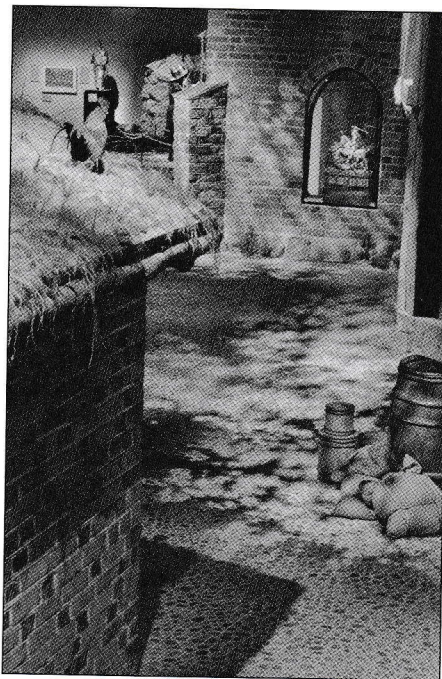

Barbro Westerholm och Kerstin Tideblad Särner ledde mötet. Foto Agneta Liljedahl.

mammografiundersökningar efter 75 år ett annat ämne liksom pensionssystemet, pensionsåldern och boende för "årsrika", inklusive den hindrande reavinstkatten. Andra ärenden är assisterad befruktning, överförmyndarskap, förbud mot rökning utomhus och legitimation av hälso- och sjukvårdskuratorer.

Som avslutning citerar Barbro, som är en av de nio! riksdagsledamöterna över 65 år, "Att åldras är att växa" och säger att livserfarenhet är vår viktigaste tillgång.

Medeltids- museet

En medeltida gränd på Medeltidsmuseet. Den 18 januari startade säsongen med besök på Helgeandsholmen och Medeltidsmuseet. När det öppnade på 70-talet blev det mycket omtalat för sin scenografiska utformning med hus att kika in i, gator och torg. Dess-

utom finns de verkliga resterna av Stockholms stadsmur mot norr från 1300-talet. Allt är fantasieggande. Vår kunniga guide Malin hade på förmiddagen varit vid utgrävningarna vid Slussen. Ett helt rum är inrett med de senaste fynden därifrån, som är så dramatiska, att man kanske måste skriva om stadens historia.

Varje onsdag kl. 14.00 görs guidade visningar av utgrävningarna med start vid Stadsgården 8 (bakom Katarinahissen).

Agneta Liljedahl

Svensk- bygderna i Finland

Alla har vi väl varit i Finland, men få har varit i de gamla svenskbygderna i Österbotten, där Vasa är den största staden. Vasa grundades av Karl IX och är uppkallad efter Vasaätten.

Vi avreser från Vikingterminalen i Stadsgården till Åbo, där vår buss väntar. På vägen upp till Vasa stannar vi för förmiddagskaffe och väl framme i Vasa ansluter vår lokalguide, som under en och en halv dag visar oss Vasa och det med Sverige gemensamma världskulturarvet Kvarken. En av dagarna besöker vi Strömsö, som är känt från onsdagssändningarna i svensk TV. Vi bor på fyrstjärniga Hotel Royal Vasa.

På återvägen får vi några timmar på egen hand i Åbo för museibesök eller shopping.

Beställ gärna detaljerat produktblad och läs om allt som ingår i resan.

Germund Olinder, 08- 667 54 93, germund.maud@comhem.se.

Minnen

Vår ordförande berättar om ett dramatiskt minne från när hon bara var sju år, nämligen krigsutbrottet 1939. Att små och större pojkar är nyfikna och hittar på bus minns Göran, som får representera sin generations stockholmare, upp vuxna i närheten av Stureplan.

Kerstin Tideblad Särner

Det är år 1939 på hösten. Jag ska snart fylla 7 år. Det är dags att börja skolan. Mina föräldrar har fått meddelande om att jag ska få börja i Statens Normalskola på Riddargatan 5. Det är den 1 september, och mina kamrater har redan gått några dagar i skolan, men jag ska få ersätta någon som hoppat av i sista stund, och mina föräldrar är mycket nöjda. Vi vandrar iväg, mamma och jag, genom Humlegården och passerar Stureplan på vår väg mot Riddargatsbacken och där – framför Stockholmstidningens depeschbyrå – stannar mamma till och läser högt för mig vad som står på löpsedlarna: KRIGET HAR BRUTIT UT!

Jag började alltså skolan samma dag som andra världskriget började! Det är något att minnas!

Inte bara Stockholmstidningen hade stora rubriker på sina löp.

Göran

Vi, ett gäng grabbar, var inbjudna på kalas hos Uffe, som dagen till ära hade konfirmerats. Efter saft och bullar tyckte vi ungdomar att vi kunde hitta på något roligare än att prata med Uffes släktingar, så vi tog våra cyklar och trampade iväg till Rösjöns badplats, där isen just höll på att spricka upp i vårsolens sken. Jätteroligt att jumpa mellan isflaken, som successivt blev mindre och mindre. Det slutade med att Uffe i sin fina konfirmationskostym åkte ner i vattnet. Alla vi övriga klarade oss, så det var bara att cykla hem, och Uffe fick en utskällning av sina föräldrar, när vi kom hem.

Tänk, vad man som ung längtade efter vintern, då kälkbanan monterades upp från Floras kulle och ner till Linné-statyn i Humlegården. När så kylan kom, spolades banan med vatten så det blev till is, och vi barn kunde åka kälke med hög fart hela vägen ner.

Häromdagen såg jag båten Gurli komma farande med god fart in i Nybroviken. Inga ishinder här inte!

Floras kulle i vinterskrud, när det begav sig. Foto Stockholmskällan.

Minns ni hur det var förr, då kunde man åka skridskor på Nybrovikens is på riktigt, inte bara som i Povel Ramels visa. De skridskor jag då hade var enkla möjänger, som man skruvade fast på de egna pjäxorna och tafatt sprattlade fram med. Bättre blev det när jag fick så kallade rör, och man kunde åka på Stockholms Stadion och Östermalms idrottsplats.

Jag gick några år i Engelbrekts skola. Vid den tiden var deras flagga väl så utsliten, så skolan skulle få en ny flagga i samband med Svenska flaggans dag den 6 juni. Jag och två kamrater blev utvalda att hämta den nya flaggan av kungen på Stockholms Stadion. Min kamrat tog emot flaggan, överlämnade den till mig och tackade kungen, varefter jag bar flaggan ett varv runt stadion. På den följande skolavslutningen bar jag också den nya fanan från Engelbrekts skolan till Engelbrektskyrkan för att där vara fanvakt. Ett ärofyllt uppdrag för en ung pojke.

Jag hade många gånger åkt både bil, buss och tåg från min bostad på Östermalm ut till Norrviken, drygt två mil. Men som äventyrlyst barn så hade jag bestämt mig för att gå nämnda sträcka. Tidigt en söndagsmorgon gjorde jag i ordning fyra smörgåsar att ha med på min "promenad". I 10-årsåldern på den tiden var det lite svårt med avståndsbedömningen, så när jag kom till Linvävartorpet, som ligger mellan Haga södra och Haga norra, så tyckte jag att jag kommit halvvägs, och det var dags för mina smörgåsar. Det visade sig att det inte var halvvägs. Nästan två mil kvar! Men jag kom fram till Norrviken!

Minnen

Sjukhuset Vera Höggsäter refererar till är Ersta sjukhus, där hon fick sin utbildning. Det var en välsignelse när penicillinet kom. Karin Wedin är förfarande verksam privat som sångpedagog. Vera Sundberg minns 40-talets människor på flykt och den första sputniken.

Vera Höggsäter

Jag minns – det första penicillinet.

Som sjuksköterskeelev arbetade jag på en medicinavdelning, där en av mina kurskamrater hade insjuknat i en mycket svår lungsäcksinflammation – pleurit – och var mycket dålig. Vi kände det nästan som att vi tog avsked av henne, när vi gick på kvällen. Året var 1945 eller 1946. Penicillinet var ännu så nytt att sjukhusen fått en begränsad tilldelning. Överläkaren, som tappade vätska ur vår väns lungsäck den kvällen, sprutade efteråt in en liten dos penicillin direkt i "pleuran".

Nästa morgon fann vi en vaken och glad kamrat i sjukhussängen. Vår vän tillfrisknade och fick många fina år med egen familj, barn och barnbarn.

Tala om MIRAKEL!

Elever vid Ersta sjuksköterskeskola.

Jag minns också en förlossning i taxi utanför kirurgpolikliniken på vårt sjukhus.

En tutande taxi – en taxichaufför, som kom rusande och ropade på hjälp. Han hade en pågående förlossning i bilen och vågade inte köra längre. Vi hade ingen BB-avdelning, men här behövdes akut hjälp.

Telefon till jourläkare, som bodde intill. Han kom i flygande fläng rakt över sjukhusparkens rabatter. Plöts-

ligt stod jag med ett nyfött barn i mina armar – ännu helt tyst!! Vi hjälptes åt att växelbada – och så ett skrik och lyckan var fullständig!! Man påstod att jag såg lika lycklig ut som om barnet varit mitt eget! Undra på det.

Med mor och barn väl inbäddade kunde så chauffören köra vidare med dem till närmaste BB.

Karin Wedin

Det var då...

Jag kan inte sitta still utan går fram och tillbaka i rummet bakom scenen. Helge Brilioth sjunger franska romanser och jag är lite för nervös för att lyssna.

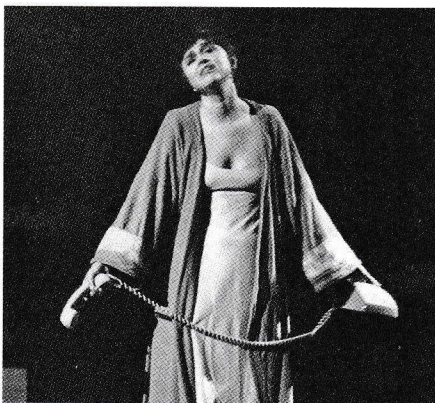
Tiden är inne!

Måtte du trassla in dig i din klänning! Blanda ihop texten och snava över telefonsladden, säger Helge och knuffar in mig på scenen.

Mörkret är kompakt när jag hör Poulencs musik. Det är min tur. Allt går som planerat, och efter tre kvart är jag helt slut, när jag sjunker ner i slutrepliken. Applåderna ger mig tillbaka energi för att ställa mig upp och tacka.

Det kan man kalla en debut!

Vox Humana, Konserthuset, Grönewaldsalen, april 1977.

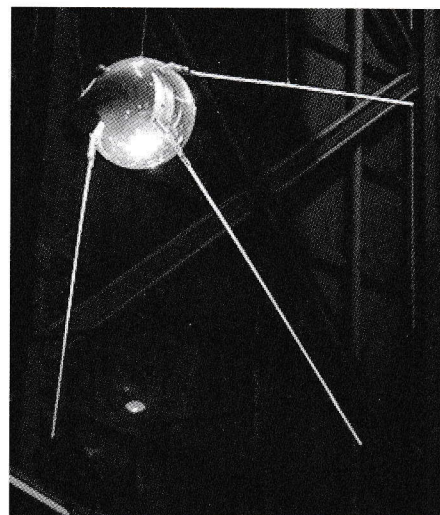

Karin Wedin i operan Vox Humana av Poulenc.

Vera Sundberg

Jag minns när jag följde med min mamma en kall och snörik decem-berdag 1943 till vår sportstuga på Sticklinge udde för att ge julklappar (eller chanukapresenter) till en danskjudisk familj, som i oktober flytt med båt över Öresund till tryggheten i Sverige från den hotande nazistiska deportationen av Danmarks 7000 judar. Min far hade erbjudit familjen en tillfällig bostad i vårt sommarhus. Jag minns filten som täckte altanfönstret, den rödglöd-gade täljstenskaminen, brasan och min förlägenhet, då jag skulle över-räcka presenter till den jämnåriga pojken och knappt förstod vad han sa. Jag var elva år. Till sommaren hade de gett sig iväg, men vart? Det tog jag tyvärr aldrig reda på.

Jag minns när mormor och jag 1957 stod på Observatoriekullen och såg den första sputniken korsa himmelen som ett litet lysande klot, och mormor berättade om allt hon upplevt under sitt långa liv: tåg, bil, flyg, telegraf, telefon, film, radio, Tv och ännu mer skulle komma: datorer och World Wide Webb. Mormor var född 1880.

Sputnik 1, ett lysande klot.

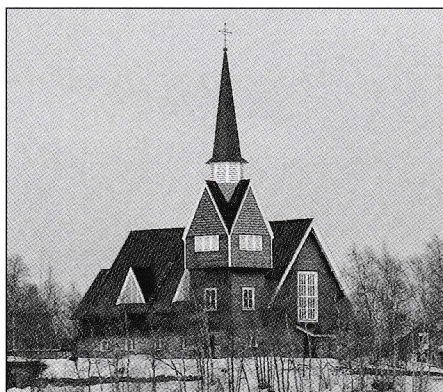
Minnen

Alla som var barn under andra världskriget har cyklandet i blodet. Flera av våra skribenter har också minnen av cykelturer, långa cykelturer. Thora Grape cyklade ända till Tromsö och Birgitta Burman till Karlstad! Hur många ungdomar kan tänka sig det idag, kan man undra?

Thora Grape

Som barn cyklade jag till Tromsö. Ja, för all del, inte hela vägen, bara de sista tjugooåttan milerna från Karesuando. Vi, min mamma och vi fyra barn, cyklade på den finska sidan på den väg som tyskarna hade anlagt under andra världskriget. På kvällarna tände vi små eldar på stranden av Könkäma älv, gränsälven, och då kom någon från fjällstugorna på den svenska sidan över och hämtade oss med båten. I Kilpisjärvi besteg vi Sana och åkte också med båt till Tre-riksröset. I Norge var bergen väldigt höga... Jösses, vilka nerförsbackar!

Efter två veckor var vi framme i Tromsö. Det var ganska kallt där. Vi stannade en timme och tog sedan buss tillbaka till Karesuando, det vill säga Kaaresuvanto på finska sidan. Där kunde man köpa glass. Sedan tog vi färjan över gränsälven till Karesuando. Vid älvens strand ligger länsmansbostället, där min mamma föddes och växte upp, och kyrkan, Sveriges nordligaste. När första världskriget bröt ut ringde min mor i kyrkklockorna, men först en vecka senare, för det tog tid för nyheterna att nå dit upp. Det fanns ju inga radiosändningar på den tiden.

Karesuando kyrka. Arkitekt 1905 var Gustaf Lindgren. Den renoverades 1954 av redaktörens far, arkitekt Folke Lofström.

Det var en varm sommardag för nästan femtio år sedan. Alla van-kade runt på flygplatsen, men ingen flygbuss kom för att föra oss in till staden. Det var inte så många som kommit med planet från norra Afghanistan, men en grupp var lite annorlunda, för de hade en mängd höga stativ. Kanske lantmätare på utflykt? En man kom fram till mig och började prata.

Varför kommer inte bussen?

Jo, det är upplopp i Herat, svarade mannen.

Hur kan du veta det, undrade jag. Vi hade ju kommit med samma plan från Mazar-i-Sharif.

Djungeltrummorna, sa Peter Sellers.

Peter Sellers med hustru Britt Ekland.

Bokrean är ju väldigt rolig, nästan som julafton! När jag bodde i Kiruna i början av 1970-talet, skulle jag ta tåget en fredag eftermiddag i februari för att inte missa bokrean i Uppsala. Men jag missade tåget! Då tog jag en taxi till utkanten av stan, och sedan liftade jag till Gällivare. Det gick undan på de raka, nästan biltomma vägarna! Mannen som jag fått lift med förstod allvaret och rusade med min väska in på stationen i Gällivare, och just när vi var framme vid tåget började det rulla men stannade vänligt nog, så att jag kunde kasta mig in. När jag kom in i en kupé frågade mannen, som satt

där och såg ut att vara tjänstemän på LKAB, om det var för min skull som tåget stannat, om jag hade varit nära att missa tåget.

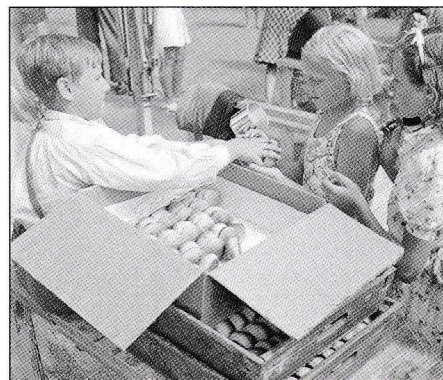
Ja, jag missade det i Kiruna, svarade jag. Så jag steg på här i Gällivare i stället.

De verkade inte riktigt förstå det...

Birgitta Burman

Jag minns

Mina somrar under 40-talet. Stockholms stad ordnade busstransporter för barn i 10-årsåldern från innerstan ut till Flatenbadet flera dagar i veckan. Det var mycket spännande att resa med ledare, som vi inte kände. Där ute väntade sandstrand och lekar med nya kompisar. Vi bjöds på mjölk och färska bullar. Där lärde jag mig också att simma. Och vädret var alltid vackert på den tiden...

Mjölk och färska bullar.

En sommar i mitten av 50-talet. Då hade jag träffat min blivande man. Ledigheten närmade sig. Inga pengar hade vi, men vi hade varsin cykel och ett tält. Vi köpte ett litet gasolkök och ett par tallrikar och gav oss iväg. Efter några dagar kom vi fram till en campingplats i Karlstad, men där tog krafterna slut. Vilade i två dygn, sen började vi trampa hemåt. Det var en trevlig resa, som jag dock aldrig kommer att göra igen.

Konsumentnytt

Ännu en gång varnar Vera Sundberg oss, efter att ha läst fler nummer av R&R, för luren-drejare. För en gångs skull vänder hon sig enbart till sina manliga läsare. Och slutar med en uppmaning att besöka närmaste bibliotek. Stadsbiblioteket har en härlig tidskriftsavdelning.

Så undviker du att bli lurad

Många företag lockar med gratisprover och fina presenter på nätet eller i telefonen, och du luras att lämna ut dina uppgifter. Därefter börjar t.ex. kosttillskott eller andra produkter att trilla in. Företagen hävdar att kunderna tackat ja, eftersom de kryssat för att de läst och godkänt villkoren. Man har trott det gällde gratisprover, men det gäller i själva verket ett abonnemang. Ett okänt problem är, när man handlar på sajter som man tror är svenska, då webbadressen är .se, men så läser man inte att adressen är i Hong Kong. Så får du fel storlek eller så var det ren bluff. Tro inte på gratiserbjudande, säg nej till telefonförsäljning, undvik tävlingar och undersökningar. Svenskarnas vana att handla på nätet ökar för varje år. Men många är missnöjda och har avbrutit köp för att det varit svårt att navigera i webb-butiken, krångligt att betala eller att man varit tvungen att registrera medlemskap. Hur ångrar man webbköp? Alla EU-länder, Norge och Island har 14 dagars ångerrätt. Utanför EU gäller varierande ångerrätt. Ibland kan då frakten tillbaka bli dyr. Ångerrätten gäller ej med privatpersoner som t.ex. Blocket och Ebay. Kolla alltid att sajten har tydliga kontaktuppgifter! Spara kvitton och orderbekräftelser. Läs mer i nr 10 av R & R 2017.

Ull

Ull är naturens eget supermaterial, mjukt, varmt, självrengörande och leder bort fukt, även om ullen är fuktig. Många ullplagg är behandlade för att kunna tvättas i 40 grader utan att tova sig, men då minskar förmå-

gan att ta upp fukt och de naturligt rengörande egenskaperna, som gör att ullplagg inte behöver tvättas så ofta. Obehandlad ull har en fet yta, som stöter bort smuts och hindrar bakterier att växa till. Häng ut plagget i fuktigt väder, så öppnar sig ullens fibrer och släpper ut smuts. Bara 20 % av svensk ull tas till vara, resten bränns eller grävs ner. (Varför?) 80 % importeras från Australien eller Nya Zeeland. Använd speciellt ylletvättmedel, som bl.a. innehåller lanolin som återfettar ullen. Ull från kanin kallas angora, ull från getter mohair, ull från lama alpaca.

Förkylningsmedel

Enligt expertisen har de receptfria förkylningsmedlen ingen medicinsk botande effekt, då förkylning beror på flera hundra olika virus. På apoteken saluförs ca 200 produkter, som inte har mer verkan än att dricka varmt, ta lindrande tabletter eller lindrande hostmedicin. Det finns inga medel som botar förkylningar enligt trovärdiga undersökningar. Lagg pengarna på något vettigare. Tvätta händerna med tvål, så kanske du förhindrar en förkylning. Hand-sprit har dålig effekt på vissa förkylningsvirus, inte heller på kräksjukevirus (Men man kanske inte kan förbigå placeboeffekten för dem som tror på t.ex. Esberitox, C-vitamin eller vitlök.)

Förvaring av frukt och grönt

I kylan ska mogna avokados förvaras. Citrusfrukter, gurka, paprika, rotfrukter och sallad förvaras i plastpå-

sar i kylan. Palsternackor gillar inte plast, svamp förvaras i papperspåse i kylan. Tomater förlorar sin smak i kylan och ska förvaras i rumstemperatur liksom bananer och omogna avokados. Lök och vitlök förvaras så torrt som möjligt och inte i kylan. Potatis förvaras mörkt, svalt och torrt. Äpplen som avger etylengas ska inte förvaras tillsammans med andra frukter eller grönsaker men gärna i kylskåpet. Etylengas påskyndar mognaden, om man så önskar det, t.ex. för omogna avokados. Apelsiner ska inte förvaras i rumstemperatur mer än ett par dagar.

Rakapparater

Inte så ofta vänder jag mig bara till våra manliga läsare. R & R har gjort ett test på 11 rakapparater och bedömt resultat av rakning, trimning och lättheten att göra ren apparaten. Bäst i test är Philips S 9711 med roterande skärhuvuden och Braun Series 7 med linjära skärhuvuden, båda kostar mellan 2000 och 4000 kr. Ett billigare men bra alternativ är Philips series 500 för 800 till 1400 kr.

I R & R nr 1 2018 kan du läsa om alla försäkringar, som är helt onödiga, varför Fazers bröd med syrsor inte säljs i Sverige, att ekologiskt kamomillte inte är garanterat giftfritt och om hur du gör en perfekt smoothie med rätt blender. Varför inte gå till biblioteket ?!!

Vera Sundberg
Konsument-
ombud

I kölvattnet efter tenånumret om Udda intressen kommer här kronan på verket. Per Wählin berättar om sin extremt ovanliga hobby, nämligen att samla på snedkabelbroar. Bilderna säger en del men inte allt, så ha en spännande läsning.

Jag samlar på snedkabelbroar.

”Vadå?”, frågar ni er säkert. ”Vad är det?”

Svaret: Många förväxlar snedkabelbroar med hängbroar, men medan vägbanan i en hängbro hänger från lodräta kablar från en enda stor kabel mellan (vanligen) två pyloner, som bro-tornen kallas, sitter vägbanan på en snedkabelbro fast i kablar, som går snett ner från sina pyloner. Termen på engelska är ”cable-stayed bridge”, d.v.s. kabelstadgad bro.

Ni kanske även frågar er: ”Hur kan man samla på broar? Hur många har du plats för hemma?” Svaret är, att jag har plats för lika många som jag kan fotografera och spara i min PC och lägga ut på min hemsida. Det är nämligen letandet efter och fotograferandet av broarna, som är min hobby.

Den första moderna snedkabelbron anses vara bron i Strömsund, som öppnades för trafik 1956.

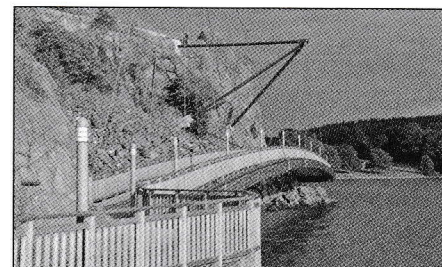
Jag upptäckte fenomenet snedkabelbro 1998 under en semesterresa i södra Portugal och Spanien. Jag blev helt betagen redan vid överfarten av den första bron i sitt slag på resan, och när jag senare under resan blev medveten om att varje

spansk stad tycktes ha ett exemplar av samma sorts bro, så var jag fast. Ny arkitektur har intresserat mig fotograferingsmässigt så länge jag kan minnas, men jag insåg snabbt att här var en modern-arkitekturvariant, som jag hade förbisett.

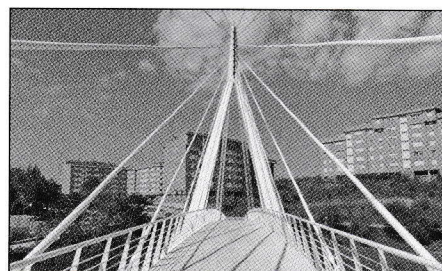
Sedan dess har jag företagit ca sextio resor till platser i Europa i jakt på ’mina’ broar, och har i dagsläget (januari 2018) fotograferat 1050 av dem, vilket kan synas mycket, men är ändå bara ca 50 % av alla broar som jag, via sökningar på internet, identifierat som existerande i Europa. Självklart finns de i hela världen, och några enstaka av dem har jag klarat av, eller fått foton på från vänner och bekanta, men Europa räcker gott att leta i, som ni förstår.

Jag är varken arkitekt eller ingenjör till professionen, så mitt intresse är helt visuellt, vilket jag brukar skylla ifrån mig med, när folk frågar tekniska saker, som jag inte klarar av. Smaken är ju, som bekant delad, men för mig är det en fantastisk känsla att köra, eller åka, över de stora broarna med deras kablar och jättelika pyloner.

Snedkabelbroarna finns för många ändamål, t.o.m. för att låta

Gångbro utefter klippor i Bohuslän. Foto Per Wählin

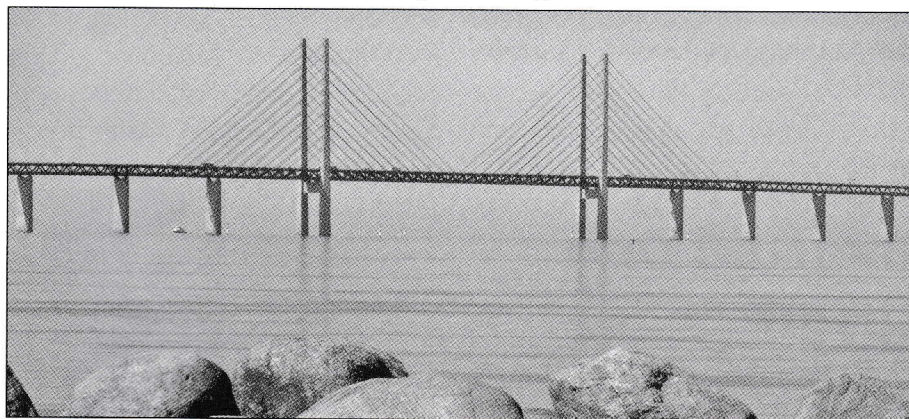
Gångbro i Toledo, Spanien. Foto Per Wählin.

ekorrar korsa en väg, och i alla storlekar, från gång- och cykelbroar, till helt enorma motorvägsbroar över stora vatten. Dock, på grund av kablarnas mängd och vikt, kan ingen snedkabelbro idag byggas med ett längre fritt spann än ca 1000 meter. De stora broarna måste tåla den trafik, som planeras köra på dem och måste dimensioneras därefter. Broarna för gång- och cykeltrafik kan se ut lite hur som helst, och det finns skönandar, som inte räknar flera av dem som äkta snedkabelbroar, men vad bryr jag mig, så länge kablarna är sneda och raka?

EFTERLYSNING: Kanske har någon läsare av denna artikel ’råkat’ fotografera en bro av den rätta sorten på någon resa. Sänd då bilden till mig via e-mail naglos@live.se så lägger jag upp den på min hemsida, www.pwcspics.se.

Tack för mig!

Per Wählin

Öresundsbron, ett strålande exempel på snedkabelbro. Foto Per Wählin.